

EMIL FRANTIŠEK BURIAN (1904 – 1959)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

110. výročí narození

Dne **11. června 1904** se narodil český dramatik a režisér, hudební skladatel, teoretik umění a žurnalista, **Emil František Burian**.

Pocházel z Plzně **z hudebnické rodiny**, otec, barytonista Emil Burian byl členem opery Národního divadla, matka učitelkou zpěvu, strýc Karel Burian světoznámým tenoristou. Roku 1914 začal studovat na smíchovském gymnáziu, záhy je však pro špatný prospěch musel opustit. V letech 1920–25 studoval na konzervatoři v Praze **hru na klavír**, roku 1927 absolvoval také **kompozici u J. B. Foerstra**. Poté se živil korepetováním, psal o hudbě a komponoval. **V roce 1923 vstoupil do KSČ**, veškerá jeho další umělecká i veřejná činnost tím byla ovlivněna. V roce 1925 se stal členem uměleckého sdružení Devětsil, účastnil se avantgardního dění; vystupoval jako herec v Osvobozeném divadle, o rok později přešel do divadla Dada.

Založil úspěšný **recitačně hudební sbor Voiceband**, zajímal se o jazz. Po ročním působení v divadlech v Brně a Olomouci založil v roce 1933 v Praze **divadlo D 34** (číslo se měnilo a označovalo konec sezóny), levicově orientovanou scénu. Roku 1941 bylo divadlo D, centrum levicové inteligence, pro svůj protifašistický charakter **z příkazu gestapa zavřeno**, Burian byl až do května 1945 v koncentračních táborech. Po návratu do vlasti se v červnu 1945 zapojil **do přestavby českého divadelnictví**. Vedle mnohostranné umělecké aktivity divadelní, hudební, literární a filmové vyvíjel intenzivní činnost teoretickou, organizační a kulturně-publicistickou. Mimo činoherní divadlo mají vedle koncertních skladeb význam jeho opery (Maryša). Režiroval též filmy (Věra Lukášová, Chceme žít), skládal filmovou hudbu (Zlaté ptáče, Před maturitou, Siréna), publikoval verše a povídky. Roku 1924 se podílel na ustavení Přítomnosti, sdružení pro současnou hudbu. V rozsáhlém souboru jeho díla je nejcennější velký přínos českému divadlu 20. století.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

E.F. Burian: Jeden ze všech; Básně; Nejen o hudbě: texty 1925-1938; O nové divadlo; Osm odtamtud a další z řady; Vítězové; Zpěvák E. F. Burian.

Jitka Rauchová: Spoutané divadlo: Jindřich Honzl, Jiří Frejka a Emil František Burian v systému kulturní politiky.

